

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. (Μονάδες 15)

Η απάντηση αντλείται από τη 2^η και την 3^η παράγραφο του μη λογοτεχνικού κειμένου.

Κρίνουμε τα χαρακτηριστικά ενός ανθρώπου είτε ως προτερήματα είτε ως ελαττώματα ανάλογα με:

- την περίσταση
- τον άνθρωπο που τα κρίνει
- την διάθεση του ανθρώπου που τα κρίνει.

Η άποψη του συγγραφέα τεκμηριώνεται με παραδείγματα.

A2. (Μονάδες 10)

Τα ρηματικά πρόσωπα στην 3^η παράγραφο του κειμένου:

- α΄ πληθυντικό (ένα χαρακτηριστικό **μας**)
- γ΄ ενικό (είναι, κρίνει),
- β΄ ενικό (σου αρέσει, θα χρησιμοποιήσεις, δεν θα έχεις, θα θέλεις να ηρεμήσεις, θα 'θελεις)
- α΄ ενικό (πίστεψέ **με**, δεν θα ήμουν)

Η λειτουργία τους:

- Με το α΄ πληθυντικό ο συγγραφέας εκφράζεται ως μέλος της ευρύτερης ομάδας των ανθρώπων / του κοινού, στο οποίο απευθύνεται. Τονίζει ότι αυτό που αναφέρεται είναι χαρακτηριστικό όλων, όχι αποκλειστικά δικό του.
- Με το γ΄ ενικό παρουσιάζει τη θέση του αντικειμενικά, ως γενική κρίση και αλήθεια. Υπογραμμίζει δηλαδή τη γενική και άνευ προϋποθέσεων ισχύ της άποψης

ότι το κάθε χαρακτηριστικό του ανθρώπου αξιολογείται διαφορετικά, ανάλογα με τη διάθεση του κρίνοντος.

- Με το β' ενικό απευθύνεται άμεσα στον αναγνώστη και τον προσεγγίζει, προσδίδοντας ζωντάνια στο ύφος. Ειδικότερα, ισχυροποιεί το παράδειγμα που χρησιμοποιεί για τη «ζωντάνια», ως ανθρώπινο χαρακτηριστικό.
- Με το α' ενικό το κείμενο αποκτά βιωματικό χαρακτήρα και εξομολογητικό τόνο. Κερδίζει σε ζωντάνια και αμεσότητα. Παράλληλα, ο συγγραφέας και πάλι εστιάζει στο παράδειγμα που χρησιμοποίησε, κάνοντας άμεση αναφορά στον εαυτό του.

Σημείωση: Στις ενδεικτικές απαντήσεις περιλαμβάνονται, για λόγους πληρότητας, και τα 4 ρηματικά πρόσωπα της παραγράφου. Οι μαθητές / οι μαθήτριες αρκεί να αναφερθούν μόνο στα δύο (όποια εντοπίσουν) και να τα αιτιολογήσουν.

A3. (Μονάδες 25)

Αναμένεται ομιλία ανεπίσημου χαρακτήρα (στην τάξη). Στοιχεία που υπηρετούν το επικοινωνιακό αυτό πλαίσιο:

- προσφώνηση / αποφώνηση
- χρήση α' προσώπου (ενικού και πληθυντικού)
- στοιχεία προφορικότητας
- ρητορικές ερωτήσεις
- φράσεις επανασύνδεσης με το κοινό

Περιεχόμενο: Θετικά αξιολογείται η ικανότητα του μαθητή / της μαθήτριας να εκφράζει με σαφήνεια και ακρίβεια την προσωπική θέση για τα χαρακτηριστικά του ιδανικού φίλου / της ιδανικής φίλης.

Ενδεικτικά, ο μαθητής θα μπορούσε να αναφέρει τεκμηριωμένα κάποιες αρετές όπως:

- η ειλικρίνεια, η τιμιότητα, η εχεμύθεια, η αίσθηση εμπιστοσύνης ·
- το χιούμορ, η θετική και αισιόδοξη στάση απέναντι στα προβλήματα ·
- η καλοσύνη, η ευγένεια και η γλυκύτητα, η υπομονή ·
- η αυτοπεποίθηση και η αίσθηση ασφάλειας ·

- η ευφυΐα, το ταλέντο σε τέχνες ή στον αθλητισμό ·
- η αποδοχή από τον περίγυρο ·
- η κατ' αρχήν συμφωνία ή η γόνιμη διαφωνία σε ιδέες, στον τρόπο συμπεριφοράς, στο ντύσιμο κ.λπ. ·
- η πειθαρχία, η επιμονή, η πίστη σε αξίες και ιδανικά, η διάθεση για αλλαγή και το όραμα ·
- τα κοινά ενδιαφέροντα και άλλα.

B1. (Μονάδες 15)

Ο μαθητής / η μαθήτρια μπορεί να δώσει την προσωπική του ερμηνεία στο «Όνειρο» και να θεωρηθεί σωστή, αρκεί να είναι τεκμηριωμένη με βάση στοιχεία του ποιήματος. Θα μπορούσε αν κάνει λόγο για:

- την πραγμάτωση της αγάπης, του έρωτα τους, το όνειρό τους να γίνουν ζευγάρι ·
- τη διατήρηση της σχέσης τους, παρά τα όσα προβλήματα προκύψουν ·
- την δέσμευση ότι η αγάπη τους θα είναι παντοτινή .

Για την τεκμηρίωση θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ολόκληρο τον στ. 4 («και τ' Όνειρό μας στο χρυσό πηδάλιο καθισμένο»), εστιάζοντας στην κυρίαρχη θέση του προσωποποιημένου Ονείρου, που «κυβερνά» το ταξίδι.

Στα Κύθηρα βρίσκεται ο ναός της θεάς του Έρωτα, Αφροδίτης. Άρα, ο προορισμός αποκτά συμβολικό περιεχόμενο.

B2. (Μονάδες 10)

Ο μαθητής μπορεί να αναφερθεί σε φράσεις των τεσσάρων πρώτων και των τεσσάρων τελευταίων στίχων και να δηλώσει τη σχέση της αντίθεσης που αναπτύσσεται μεταξύ τους.

Ενδεικτικά:

- ωραίο καράβι ≠ το πλοίο απόμεινε ακυβέρνητο
- με γιασεμιά και ρόδα στολισμένο ≠ τ' άνθη εμαραθήκαν
- παντιέρες αλαφριές στην ανοιξιάτικη αύρα ≠ οι φανταχτές κι ανάλαφρες παντιέρες μουσκευτήκαν
- τ' Όνειρό μας στο χρυσό πηδάλιο καθισμένο ≠ με το με το φτωχό μας Όνειρο στην πρύμνη πεθαμένο

B3. (Μονάδες 25)

1. Ο μαθητής / η μαθήτρια αναμένεται να αναδιηγηθεί με δικά του / της λόγια την ιστορία που παρουσιάζει το ποίημα, με βάση τα στοιχεία του κειμένου, και να καταγράψει τις εντυπώσεις του.

Το πρώτο σκέλος της ερώτησης είναι ερμηνευτικό, το δεύτερο ελέγχει περισσότερο την αναγνωστική ανταπόκριση. Θετικά αξιολογείται η αναδιήγηση που θα αναδεικνύει τον ρομαντισμό και την αισιοδοξία της αρχής του ταξιδιού, σε αντίθεση με το πικρό και απογοητευτικό τέλος, καθώς και η ερμηνεία των όρων του ταξιδιού – που οι μαθητές / οι μαθήτριες έχουν ήδη καταγράψει στην άσκηση B2 – ως συμβόλων.

2. Ο μαθητής / η μαθήτρια μπορεί να βασιστεί στην προσωπική του / της εμπειρία, να αναφερθεί σε ιστορίες ερωτικών σχέσεων που έχει ακούσει από άλλους, σε φανταστικές ιστορίες και άλλα. Το αναμενόμενο κείμενο είναι ένα μικρό πεζογράφημα, με ευδιάκριτη αρχή, μέση και τέλος.